

KABINETSREACTIE OP HET WETGEVINGS- EN WERKPROGRAMMA VAN DE EUROPESE COMMISSIE VOOR 2007

Het werkprogramma voor 2007 kent een wat andere opzet dan in de afgelopen jaren gebruikelijk was. In haar inleiding schetst de Europese Commissie de achtergronden hiervan; de bedoeling zou zijn dat het werkprogramma een “meer gerichte denkoefening wordt over de prioriteiten voor het volgende jaar”. De interinstitutionele dialoog over de prioriteiten zou met de vernieuwde opzet van het werkprogramma concreter kunnen zijn. Voorts wenst de Commissie met de vernieuwde opzet te benadrukken dat zij betere regelgeving hoog in het vaandel heeft staan en als integrerend onderdeel van haar werkzaamheden beschouwt.

De Commissie herbevestigt de vier strategische oriëntaties die zij formuleerde bij de aanvang van haar mandaat en geeft aan hoe deze oriëntaties gedurende 2007 verder invulling zullen krijgen. Het gaat daarbij om:

- welvaart, met als belangrijkste aandachtsgebieden:
 - een dynamische interne markt
 - modernisering van de Europese economie door middel van de hernieuwde Lissabonstrategie
 - energie
- solidariteit, waaronder begrepen milieubescherming, duurzaam beheer en gebruik van natuurlijke hulpbronnen, en de gezondheid en het welzijn van burgers, met als belangrijkste aandachtsgebieden:
 - streven naar een nieuwe consensus over de sociale uitdagingen waarmee Europa wordt geconfronteerd
 - klimaatbeleid
- veiligheid, met speciale aandacht voor:
 - grenscontroles
 - uitbreiding van het Schengen-gebied
- Europa in de wereld, waarbij vooral aandacht gegeven zal worden aan:
 - beleidscoherentie en coördinatie van de Commissie-activiteiten met werkzaamheden van andere Europese instellingen en die van de lidstaten
 - afstemming tussen extern beleid van de Gemeenschap en de externe aspecten van intern beleid

De gebieden waarnaar binnen de vier strategische oriëntaties speciale aandacht zal uitgaan zijn, naast door de hernieuwde Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid, vooral ingegeven door de strategie voor duurzame ontwikkeling (opnieuw bevestigd door de Europese Raad in juni), de Hampton Court-agenda (najaar 2005) en het Commissie-document “Een agenda voor de burger. Concrete resultaten voor Europa” (mei 2006).

Voorts geeft de Commissie vanzelfsprekend aan dat zij een actieve rol wenst te spelen in het gedurende 2007 - en in overeenstemming met het door de Europese Raad van juni 2006 vastgelegde tijdpad - verder voeren van de gedachtewisseling over een alomvattende institutionele regeling. Ten slotte onderstreept de Commissie dat er, behalve dat nieuwe

initiatieven genomen worden, ook veel voortgaand “werk in uitvoering” te doen zal zijn. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan uitbreidingsdossiers, codificatie van besluiten van de Raad en het Parlement, het beheer – ook financieel - van een reeks gemeenschappelijke beleidsterreinen en het vormgeven aan de verantwoordelijkheid voor de juiste toepassing van het acquis communautaire. In datzelfde kader moeten ook de voortgaande activiteiten tot verdere uitvoering van het Haags Programma op het terrein van Justitie en Binnenlandse Zaken worden gezien.

Een en ander resulteert in een lijst van initiatieven van zowel wetgevende als niet-wetgevende aard die niet, zoals in het verleden, is onderverdeeld op basis van de inhoudelijke thematiek maar veeleer op basis van gevoelde urgentie en daadwerkelijke haalbaarheid. Het gaat dan in de eerste plaats om een lijst van 21 “Strategische initiatieven”, die politiek relevant worden geacht, in een vergevorderd stadium van voorbereiding zijn en in 2007 door de Commissie zullen worden aangenomen. Overigens is de daadwerkelijke lijst iets langer; per “initiatief” worden vaak meerdere wetgevende dan wel niet-wetgevende voorstellen aangekondigd. De tweede categorie heet “Prioritaire initiatieven” en bevat in totaal 60 thema’s. Deze initiatieven zullen binnen één à anderhalf jaar kunnen leiden tot besluitvorming binnen de Commissie, afhankelijk van de diepte en intensiteit van voorbereiding die nodig is om te voldoen aan de eisen van betere regelgeving. Een eerste appreciatie van het kabinet van een selectie van onderwerpen uit zowel de lijst “Strategische initiatieven” als de lijst “Prioritaire initiatieven” is als annex aan deze kabinetsreactie toegevoegd. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen initiatieven – totaal 11 stuks - die naar zich thans laat aanzien voor Nederland mogelijk van groot belang zullen zijn (vanwege bijvoorbeeld een aanmerkelijk politiek en/of maatschappelijk belang, relatief grote financiële gevolgen, te voorziene complexiteit van implementatie et cetera) en initiatieven – 19 in getal - die thans weliswaar niet tot hoogste prioriteit bestempeld worden, maar die niettemin om verschillende redenen speciale aandacht lijken te verdienen.

Naast de hierboven genoemde twee categorieën nieuwe initiatieven bevat het werkprogramma een lijst van “Vereenvoudigingsinitiatieven” (totaal 47 stuks), bedoeld om de druk van Europese regelgeving op economische actoren en burgers te verminderen en, ten slotte, een lijstje van tien reeds uitgebrachte voorstellen (allen daterend uit 2004) die om allerlei redenen overbodig zijn geworden en door de Commissie zullen worden teruggetrokken.

Het kabinet verwelkomt de nieuwe opzet van het werkprogramma, die inderdaad beter dan in het verleden duidelijk maakt aan welke thema’s de Commissie prioriteit wenst toe te kennen en welke voorstellen daadwerkelijk in de loop van 2007 tegemoet gezien kunnen worden. Daarbij kan worden opgemerkt dat het aantal in het vooruitzicht gestelde wetgevende voorstellen - 11 onder “Strategische initiatieven” en 24 onder “Prioritaire initiatieven” (die, zoals gezegd, wellicht pas in 2008 aan de Raad zullen worden voorgelegd) – wederom lager is dan vorig jaar, toen 38 wetgevende voorstellen werden aangekondigd.

Op zichzelf is dat verheugend. Uit het werkprogramma valt op te maken dat de Commissie van mening is dat het acquis communautaire inmiddels een stevig en tamelijk volledig bouwwerk is. Wet- en regelgeving wordt vooral nog nodig geacht om de resterende lacunes op te vullen (zoals daar zijn hervorming van de ordening van de wijnmarkt, betere tenuitvoerlegging van de interne markt op het gebied van defensiematerieel, (verdere) beperking van de uitstoot van bepaalde schadelijke stoffen et cetera) dan wel om antwoorden te formuleren op geheel nieuwe uitdagingen (bijvoorbeeld energie, migratie, terrorisme). Het kabinet onderschrijft deze visie van de Commissie, maar wijst er tegelijkertijd op dat scherp in de gaten gehouden dient te worden dat de niet-wetgevende initiatieven van de

Commissie (19 onder “Strategische initiatieven” en 38 onder “Prioritaire initiatieven”), zeker wanneer die gebieden betreffen waarover vanuit subsidiariteitsoverwegingen verschil van opvatting zou kunnen bestaan, in een later stadium niet automatisch tot wetgevende voorstellen leiden. Gedacht kan dan bijvoorbeeld worden aan aangekondigde initiatieven op het gebied van gezondheidszorg, stadsvervoer en voeding.

Het kabinet zal terughoudend reageren wanneer bij nieuwe initiatieven van de Commissie sprake zou kunnen zijn van het gebruik van strafrecht in de eerste pijler, in die zin dat niet mag worden getornd aan de nationale keuzevrijheid ten aanzien van welke soort sancties wordt ingezet. Dit zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn bij de aangekondigde initiatieven m.b.t. minimumsancties voor werkgevers van onderdanen van derde landen die hier illegaal verblijven en m.b.t. grensoverschrijdende handhaving van sancties op het gebied van verkeersveiligheid. Niet uitgesloten kan worden dat dit thema ook nog bij andere nieuwe Commissie-initiatieven speelt.

De inhoudelijke oriëntaties van de Commissie, met een belangrijke plaats voor groei en werkgelegenheid, innovatie, duurzaamheid, veiligheid en mondialisering, beantwoorden aan de richting die de Europese Raad de afgelopen jaren heeft aangegeven en worden door het kabinet gedeeld. De hoofdlijnen van het Commissiewerkprogramma stemmen in belangrijke mate overeen met de eigen inzet van het kabinet, zoals die in het document “Staat van de Europese Unie 2007” is neergelegd. Het werkprogramma biedt naar het voorlopige oordeel van het kabinet voldoende aanknopingspunten om er van uit te kunnen gaan dat bij het zoeken naar mogelijkheden om economische groei, innovatie en concurrentievermogen te bevorderen ook het sociale aspect tot zijn recht komt. Voorbeelden hiervan zijn de aangekondigde Commissiemededeling over flexicurity, de tussentijdse evaluatie van de Europese Sociale Beleidsagenda 2006-2010 en een Commissieverslag waarin de balans wordt opgemaakt van de maatschappelijke realiteit. Voorts moeten de in het werkprogramma genoemde initiatieven mede worden gezien in het licht van het feit dat 2007 het “Europees jaar voor de gelijke kansen voor iedereen” is.

Speciale vermelding verdient de nadruk die de Commissie, terecht, legt op het belang van een zekere, betaalbare en schone energietoekomst. In dat verband had overigens naar het oordeel van het kabinet de relatie tussen energievoorzieningszekerheid en klimaatverandering in de toelichtende tekst van het werkprogramma meer benadrukt mogen worden, op een zelfde wijze als dat gebeurde in de recente brief van de Minister-President en diens Britse evenknie aan hun Europese collega's. Gezien het belang van het klimaatvraagstuk, de verwachte impact van klimaatverandering op toekomstige economische groei en de noodzaak tot snelle actie waarbij de Europese Unie een voortrekkersrol moet (blijven) spelen, zou het vermelden van klimaatbeleid als aparte, zij het nauw met het energievraagstuk samenhangende, prioriteit in hoofdstuk 2 van het werkprogramma op zijn plaats geweest zijn.

Het valt toe te juichen dat de Commissie zo nadrukkelijk inzet op communicatie. Eén van de grootste en meest urgente uitdagingen is immers de kloof tussen “Europa” enerzijds en “de Europese burger” anderzijds zoveel mogelijk te dichten. Het kabinet is van oordeel dat Commissie en lidstaten een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen om het draagvlak voor het Europese project te herstellen en verder uit te bouwen. De vijftigste verjaardag van de Verdragen van Rome biedt daarvoor wellicht een goed aanknopingspunt.

Ten slotte kan aangegeven worden dat het kabinet het belang dat door de Commissie wordt gehecht aan betere regelgeving zeer nadrukkelijk ondersteunt. De in het vooruitzicht gestelde

maatregelen op dit gebied (o.m. effectbeoordelingen, openbare raadplegingen, een vereenvoudigingsprogramma om lasten voor marktdeelnemers en burgers te verlichten, codificatie teneinde de omvang van het acquis te beperken en de toegankelijkheid ervan te verbeteren, het intrekken van een tiental reeds aan de Raad voorliggende maar om allerlei redenen overbodig geworden voorstellen, beperking van de administratieve lasten) zijn zonder uitzondering zeer nuttig en worden door het kabinet van harte verwelkomd. Als toevoeging vindt het kabinet het, mede in navolging van de motie Van der Laan/Van Baalen (22112 nr. 405), tevens van belang om daar waar het relevant kan zijn de mogelijkheden van invoering van een evaluatie- en horizonbepaling in Europees verband te onderzoeken. De Commissie meent, terecht, dat het verhogen van de kwaliteit van Europese regelgeving cruciaal is voor het herstellen van het vertrouwen in Europa. Bij de presentatie van het werkprogramma in het Europees Parlement werd door Commissievoorzitter Barroso dan ook zeer de nadruk op dit aspect gelegd, net zoals dat enkele dagen eerder door Commissaris Wallström was gedaan bij de presentatie van het werkprogramma aan de Raad.

Goede voornemens zijn echter alleen dan waardevol wanneer zij ook daadwerkelijk tot uitvoering komen. Het kabinet neemt zich dan ook voor de Commissie, zeker ook op het punt van betere regelgeving, nauwlettend te volgen en daar waar opportuun in de gewenste richting bij te sturen.
